

- pagina 2 - **HERKERKEN: Wat is uw idee?**
- pagina 6 - **Week tegen racisme en discriminatie**
- pagina 8 - **Biddend leven met de psalmen**

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

5e jaargang | nummer 3 | maart 2021

OP WEG NAAR PASEN

Daarom de psalmen!

HOOP EN HOUVAST • De Bijbel bevat een geweldige schat: een verzameling van 150 gebeden en gedichten in één psalmenbundel. Lieder van feestelijke blijdschap, maar ook van droefheid en twijfel, van innig vertrouwen en dankbaarheid. Zingen op hoogte en bidden in de diepte.

Psalmen zijn gebeden en leerdichten die op muziek zijn gezet, omdat muziek letterlijk andere snaren raakt dan woorden alleen. Al die liederen zijn gericht op God. Als antwoord op zijn bevrijdend Woord. Zoals de adem onze kracht van leven is, zo is zingen de kracht van het geloof. Zingen grift de woorden in je ziel. Het verhaal gaat van een wiskundelerares die haar leerlingen formules leerde zingen, waardoor ze glansrijk hun sommen konden oplossen. Wat gegrift staat, getuigt van houvast en zekerheid.

Zingen grift de woorden in je ziel

De psalmen zijn een verzameling uit een breed repertoire dat het volk van God door de eeuwen heen heeft opgebouwd, in verschillende genres en muziekstijlen.

'Psalter' komt van het Griekse woord *psallein*, een vertaling van het Hebreeuwse *zamàr*: 'zingen bij snarenspel'. Een *zimirah* is een gezang bij snarenspel, een 'psalm' – Zimirah heette de band waarin ik vroeger speelde. Joost van den Vondel (17e eeuw) vertaalde de 150 psalmen dichtertijl en noemde ze treffend 'harpegezangen'. Ook het woord *hallel* wordt gebruikt: *hallelujah*, 'loof de HEER'. Een *tehillah* is een lofzang, *tehillim* zijn lofzangen – Tehilla was jaren het kinderkoor van Ichthus- en Morgensterkerk (nu Worship Kids).

LEVEN MET DE PSALMEN

Een aantal psalmen is bijvoorbeeld als een *acrostichon* opgebouwd, de eerste letters vormen onder elkaar het alfabet. De langste psalm, 119, heeft zo 22 coupletten: acht keer *aleph*, acht keer *beth*, enzovoort. Waarom zo'n lang gedicht? Misschien gaf vader David een uitdaging aan zijn begaafde zoon Salomo om een 'versje' te leren waar zijn geheugen een kluit aan had ... De dichter van dit kunstwerk toont zich enthousiast over de Thora, de Wegwijzer die God aan mensen geschonken heeft.

Uitvechten

Een psalm brengt je in contact met God. De woorden dragen je. Alles in het leven komt aan de orde en wordt voor God neergelegd of met Hem uitgevochten. Ja, dat ook! Johannes Calvijn noemde het psalmenboek 'een anatomie van de delen van de ziel'. Verwondering over geboorte en het leven, over de schoonheid van de schepping en het heelal. Maar ook kreten van angst en van zorgen, twijfels en teleurstelling, zelfs een keer hopeloosheid (Psalm 88)!

Mijn lievelingspsalm is **Psalm 139**. Wat me zo aanspreekt is het persoonlijke. Hoe bijzonder is het dat God mij door en door kent, nog vóódat ik geboren werd zelfs. En dat Hij, ondanks dat kennen (dus ook van mijn slechte kanten), tóch zielsveel van mij houdt. Hij houdt me vast waar ik ook ga. Als dát geen Houvast voor je leven is! Op het geboortekaartje van onze jongste dochter Meike hebben we een deel van deze psalm, in eigen woorden, geschreven: 'Heer, wij danken U voor het wonder van haar bestaan, wonderlijk is wat U gemaakt hebt!'

Zoals die keer op de fiets – even weg uit het ziekenhuis van mijn zieke geliefde. De toekomst was onzeker. Ineens luidkeels zingen om je angst te overstemmen:

'Hart onrustig, vol van zorgen, vleugellam geslagen ziel, hoop op God en wees geborgen. Hij verheft wie nederviel.'

Ik ben niet de enige die dan 'maar een psalm doet'. Psalmen blijken levenslang van waarde. Ook voor Jezus, zo las ik in het boek *Nieuwe Bijbelse miniaturen*. Carel ter Linden laat bij de kruiswoorden zien hoe ook Jezus in de psalmen houvast vindt. Al bij het eerste kruiswoord:

Veel gebeden staan in de ik-vorm: 'Ik schuil bij U.' Toch staat niet de biddende mens in het middelpunt. Het 'ik' wordt opgetild tot de God, die reddend en zegenend aanwezig is. Reddend? Niet altijd verandert de situatie van de bidder. Wel wordt de mens veranderd, zijn perspectief verandert, we krijgen uitzicht op God, die ons niet loslaat. Het 'ik' van veel psalmen is collectief, het volk van God onderweg, geloofsgemeenschap. Er is ook een verzameling reisliederen, die 'liederen van de opgang' heten, 120 t/m 134. Veel gezongen in de Veertigdagentijd op weg naar Pasen. Het zijn de pelgrimliederen die kracht geven om het onderweg vol te houden. In één van die berijmde psalmen zingen we de onvergankelijk mooie woorden: 'Hij maakt het kwade goed, Hij is het die ons hoedt' (Psalm 121:4).

Lof in de lijdenstijd

Israël zingt op de seideravond, de vooravond van Pesach of Pascha, de zogeheten 'Hallel-psalmen', 113 t/m 118. Psalmen die letterlijk eindigen met 'Halleluja' of ermee

beginnen. Psalm 118 is helemaal een 'halleluja-lied'. 'Loof de HEER, want Hij heeft verlossing gebracht.' De verlossing uit het land van de slavernij bezongen, in 116 en 118 nota bene verlossing uit de dood! Jezus heeft deze liederen met zijn discipelen gezongen op zijn laatste Pesachviering, voordat Hij gevangengenomen en gekruisigd werd. Deze psalmen passen daarom helemaal bij de lijdenstijd. Zij zijn de liturgie van de Goede Week, waarin wij stil worden van de weg die Christus voor ons gegaan is. Jezus heeft die avond over zichzelf gezongen. De 'ik' van veel psalmen is de 'ik' van de Messias. Die het in Psalm 22 uitgilt: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?' Op een gegeven moment is er een omkeer in de psalm, God heeft gehoord en gered. Verhoring en redding wordt een ieder geschonken, die de psalmen tot zijn en haar gebeden maakt.

Deuren openen

In de kloosters worden dagelijks de psalmen gebeden, iedere dag een paar, tot ze alle 150 gereciteerd

Al zou geen mens je meer omarmen

Al zou geen mens je meer omarmen, al sta je eenzaam bij een graf, laat Mij jouw koude hart verwarmen, Ik ben jouw steun, jouw stok, jouw staf! Ik laat je niet ten onder gaan, Ik ben niet weg, maar opgestaan!

Al zou je nooit meer kunnen groeten die je het liefste weer zou zien, Ik wil met liefde jou ontmoeten en bij je blijven bovendien: Ik sla mijn armen om je heen, Ik laat je nooit, geen dag alleen.

Al zou geen mens je meer omhelzen, niemand je kussen voor de nacht, wat blijft is liefde: Ik omhels je, trouw houd Ik over jou de wacht! Ik deel je vreugde en je pijn – Ik zal jouw Allerliefste zijn.

André F. Troost
Melodie: 'Wie maar de goede God laat zorgen'

Voorpublicatie uit:
'Mijn armen om je heen.
Verzen in benauwde tijden',
KokBoekencentrum, maart 2021

en gebeden zijn. En dan weer opnieuw. Zo worden de Messiaanse gebeden gezongen, in de hoop en het vertrouwen, dat onze wereld eens zal delen in de verlossing. Goed om in ons eigen tempo mee te doen, te lezen en te herhalen. De psalmen openen de deuren naar het koninkrijk, met deze gebeden bevinden we ons op onze weg naar God. Daarom de psalmen!

• ds. Kees Wesdorp
OUDE KERK GEMEENTE

CHALLENGE Schrijf zelf een psalm!

Een nummer vol met psalmen, van David via Troost tot Algera en De Vries. Ga de uitdaging aan en schrijf zelf deze maand een psalm. Insturen voor 1 april naar redactie@kerkinzoetermeer.nl

Dirk Verboom en
Marieke van der Giessen
KIZ-REDACTIE

COLUMN

Doe maar een psalm!

'Zullen we nog lezen?', vroeg ik. 'Doet u maar een psalm,' zei ze, 'die ken ik vaak nog en je hebt er wat aan.' We lazen een psalm en praatten nog wat na. Over de psalm, over geloven ... hoe mooi én hoe moeilijk dat is. Ik herken haar 'daar heb je wat aan'. In de jaren vijftig stond op ons rapport: 'Versje'. Je kreeg zelfs een cijfer voor het leren van een psalm. Zo werd je vertrouwd met psalmteksten die je als kind amper begreep. Pas veel later had je er iets aan.

'Vader, vergeef het hun. Ze weten niet wat ze doen', denkt Ter Linden aan Psalm 103 over God die 'al uw ongerechtigheden vergeeft'. Wanneer Lucas beschrijft hoe de ene medegekruisigde Jezus bespot: 'Jij bent toch de Messias. Red dan jezelf en ons', klinkt al Psalm 22 mee: 'Allen die mij zien bespotten mij.' Woorden uit dit eeuwenoude joodse psalmgebed gebruikt Jezus zelf als Hij roept: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten.' Ter Linden schrijft: 'Hoevelen vóór hem zullen dat niet hebben geroepen? Ze werden gedeporteerd, vervolgd, uitgebuit tot en met Auschwitz en Bergen Belsen toe.' Hij laat vervolgens zien hoe deze psalm ook momenten van hoop en vertrouwen kent. Kon

Jezus daarom zijn verlatenheid uitschreeuwen? Wanneer Jezus in het Johannesevangelie zegt: 'Mij dorst' hoort Ter Linden Psalm 42: 'Zoals een hinde smacht naar waterstromen, zo smacht mijn ziel naar U, o God.' In het laatste kruiswoord: 'Vader, in uw handen leg ik mijn geest', klinken woorden mee uit Psalm 31. Jezus leefde met de psalmen, hij lijdt en sterft ermee. In zijn laatste uren sterken en troosten ze. Hij heeft er wat aan. Die woorden van twijfel en vertrouwen, van wanhoop en hoop waren hem doorgegeven. Ze zijn ons doorgegeven als goede bagage voor onderweg. Ze had gelijk: ja, je hebt er wat aan!

• Joke Westerhof

VAN DE REDACTIE

Levenslied

'H allé-hallé-halléluja!', zong mijn bijna driejarige zoon vol overgave, heen en weer rijdend op zijn rode tractortje in zijn blauwe oversized trui. 'Halleluja, laat opgetogen ...', was mijn verrukte associatie meteen, want ik studeerde net bij Cantica een koorstuk over Psalm 149 in. Maar nee, het was zijn eigen invulling van het 'Olé, olé-olé-olé', dat in juni 1990 joelend vanaf de oranje behangen flat aan de overkant klom, toen Nederland tegen Duitsland een doelpunt maakte in de voetbal-WK in Milaan.

'Houd mij in leven, wees Gij mijn redding. Steeds weer zoeken mijn ogen naar U', zong mijn hart keer op keer, in de maand dat mijn vader zijn laatste weken beleefde en datzelfde tractorjongetje trouwde. We zongen deze versie van Psalm 25 als gebedsacclamatie in voor een van de cd's 'Met hart en ziel' bij het Liedboek 2013. De bevestiging kwam als antwoord van boven vanuit Psalm 121: 'De HEERE zal uw uitgang en uw ingang bewaren.'

'Was ik een schaap, was Hij mijn herder', leerde ik met een eigentijdse toonzetting van Psalm 23 zingen in de Avondmuziek van februari in de Oude Kerk. Letterlijk lijf- en levenslied, lees 'Dit is mijn psalm' van vijftien gemeentelieden in deze krant. Wat een houvast en wat een perspectief. 'Hij bracht mij verder, naar de overkant, naar het beloofde land, waar je leven kon vlak bij de bron.'

• Marieke van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTEUR

Marije Verheijke 28 jaar
DE REGENBOOG

Er zijn zeker psalmen die mij aanspreken en waar ik graag over lees. Delen uit Psalm 139 bijvoorbeeld. Deze heb ik ook regelmatig in de kerk gezongen als Opwekking 518: 'Heer, U bent altijd bij mij.' Vooral de bewerkte tekst uit de Opwekkingsbundel laat goed zien dat God er niet is om mij te controleren in mijn doen en laten. Ik zie het juist als een bevestiging, dat Hij er altijd is om mij te beschermen en over mij te waken. Hij houdt onvoorwaardelijk van mij. Op de momenten van blijdschap maar ook als ik het moeilijk heb en Hem echt niet meer ervaar, laat Hij mij niet los. Al vanaf het prille begin van mijn leven is Hij aanwezig en kent Hij mijn mooie en minder mooie kanten. God accepteert mij zoals ik ben. Dat voelt goed!

Frank van de Beld 73 jaar
PELGRIMSKERK

Organist en componist Frank van de Beld denkt meteen aan Psalm 150: 'Alles wat adem heeft, loof de Heer.' Voluit een lofpsalm. Een en al dankbaarheid. Zelf kan ik daar helemaal mee instemmen. Mij gaat het goed en dan wil je wel loven. Maar hoe klinkt die psalm voor anderen? Als je denkt aan mensen die het veel minder hebben ... Als je woont in een land waar oorlog is ... Aan mensen op de vlucht ... Aan wie getroffen is door een natuurramp ... Zij zullen zich toch afvragen: Waarom overkomt ons dit? Kunnen zij instemmen met een lied waarin alles jubelt en looft? Die vragen blijven me bezighouden.

Herkerken: Wat is uw idee?

Heb I(i)ef

Hoe gaan we na corona straks de kerk weer opstarten? Het februari-nummer van Kerk in Zoetermeer besteedt aandacht aan 'Herkerken' en u kunt met alles wat daarin aangereikt wordt het komende halfjaar wel vooruit. De kerkleden die in dat nummer aan het woord komen vinden het nog niet zo eenvoudig om te zeggen hoe dat zou kunnen of misschien wel: moeten.

Daarom in deze Bouwsteen een serieuze oproep aan u om die discussie verder te helpen.

Mijn doel is om de kerkenraden van elke PGZ-wijkgemeente van originele en hopelijk niet eerder bedachte ideeën te voorzien. Vanaf het grondvlak van de kerk. Om daar vervolgens in gemeente en kerkenraad mee aan de slag te gaan.

Laat van u horen!

Als u het voor het zeggen had, welke twee of drie voorstellen zou u dan op het lijstje van uw kerkenraad zetten?

Het hoofddoel van uw voorstellen zou moeten zijn om de onderlinge samenhang en samenwerking binnen de gemeente verder op te bouwen en de rol van de kerk als relevante factor in de samenleving te versterken. Dat lijkt mij de essentie van kerk-zijn.

- Laat uw gedachten de vrije loop en mobiliseer uw creativiteit. Maak er een gespreksthema aan de keukentafel van.
- Van moderne managers die organisaties moeten veranderen moet je altijd 'out of the box' denken. Doe dat! Alle suggesties zijn dus goed, geen enkel idee fout. Als je je bij ieder idee eerst gaat afvragen of het wel haalbaar is, gebeurt er nooit wat. Dus: vol op het orgel!!
- Benoem uw ideeën in een enkel trefwoord en motiveer ze.

Stuur ze, liefst vóór 1 mei, naar redactie@kerkinzoetermeer.nl

We willen ze inventariseren, doorspelen en erop terugkomen in de verslaggeving in volgende edities. Samen in discussie over de toekomst van de kerk, binnenwijks en wijkoverstijgend. Ik wens u veel inspiratie toe bij deze zoektocht en uitdaging.

• Fien Meiresonne

Advertenties

Een basisschool kiezen voor je kind. **Wat is wijs?** Een christelijke basisschool in Zoetermeer voor jouw dochter of zoon? Ontdek **Basisschool WereldWijs!** Daar komen van God ontvangen talenten tot bloei.

SCAN EN BEKIJK ONZE FILM!

Informatie, kennismaking of aanmelding:
Bel Ellen 079 351 61 48 Mail wereldwijs@levwn.nl
Ontdek www.wereldwijs-levwn.nl

WereldWijs
onderwijs met de Bijbel als basis

AANRADERS BIJ DE PSALMEN

'Als het leven kantelt. Psalmen in coronatijd'

Actuele brochure van classispredikanten in de Protestantse Kerk, ook voor geloofsgesprek. Vanuit het vertrouwen in God de Geest, de Zoon en de Vader diverse thema's in een meditatie bij een psalm. *Gratis W protestantsekerk.nl*

'Blijf kalm met een psalm'

Elke werkdag een podcast bij een psalm. *W blijfkalmmeteenpsalm.nl*

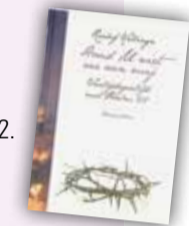
'Bidden met de Psalmen'

Bonhoeffer gaat in op de bede 'Heer, leer ons bidden' aan de hand van de Psalmen als: schepping, wet, Messias, kerk en lijden. € 12,50

Veertigdagentijd met Psalm 22

Elke dag in de Veertigdagentijd stilstaan bij een paar woorden uit Psalm 22. Roelof Vellinga bespreekt op de zondagen de zeven 'Ik ben'-woorden. € 13,50

Psalmen en hymnen

In talloze hymnen, in Nieuwe Testament tot vijfde eeuw, wordt in de Vroege Kerk Christus aanbeden en God geprezen. Verzameld en toegelicht door M.A. van Willigen. *Groen, 2020 € 17,99*

'Hoe een herder Psalm 23 ziet'

Nuchtere, knoestige schapenhouder Phillip Keller over de waarschijnlijk bekendste psalm. *Ark Media*

'Ken mijn hart. Een psalm bij het leven'

Kleurrijk collagrafisch werk van Lika Tov bij alle 24 verzen van Psalm 139. *Jongbloed*

- Kleinschalige onderneming met persoonlijke zorg en aandacht
- 24 uur per dag bereikbaar
- Ongeacht uw verzekering

van Dongen
Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
079 - 343 43 03
wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
Uitvaartzorg & UitvaartCentrum
Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
079 - 343 43 03 • www.vdusz.nl

**ZEKER VAN VAKWERK
ZEKER VAN DORP**

Van Dorp uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met hun vakkennis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent zeker van een gezonde leef- en werkomgeving. Door onze landelijke dekking en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

Ook adverteren in *Kerk in Zoetermeer*?
Vraag de tarieven:
advertenties@kerkinzoetermeer.nl

HOOPGEVEND PERSPECTIEF

Psalmen en hun poëzie

'Indien ik de troost en verquikking der Psalmen niet hadde, Ik zoude vergaan zijn in mijn ellende'

schreef een van de grootste Nederlandse dichters Joost van den Vondel na de dood van zijn zoon aan een vriend. Troost voor Joost, zoals voor velen voor hem en na hem tot op de dag van vandaag de psalmen troostend, inspirerend, en een houvast kunnen zijn. Huub Oosterhuis verwoordt het nu zo: 'Psalmen zijn onweerstaanbaar. Herkenbaar, vol afgrond en zevende hemel en recht voor zijn raap.'

Onze wereld verandert voortdurend, maar gevoelens van mensen als blijdschap, verdriet, liefde en haat zijn door de eeuwen heen hetzelfde gebleven. Uitingen van die gevoelens blijven actueel, ook al zijn ze eeuwen oud. Zo worden de psalmen nog steeds gelezen, gebeden en gezongen en bieden ze houvast, troost en vertrouwen. Het is voor velen een bekende verzameling van teksten, die aanspreken door wat er staat en hoe het er staat.

De psalmen behoren tot de oudste gedichten van de wereld. De 150 gedichten, gebeden en gezangen in het boek Psalmen zijn tussen 1000 en 150 jaar voor Christus in het Hebreeuws geschreven en zijn na de Babylonische ballingschap verdeeld in vijf psalmboeken. Lange tijd werd aangenomen dat koning David de dichter van de psalmen was, maar tegenwoordig gaat men ervan uit dat het niet vast te stellen is welke van de gedichten op zijn naam mogen staan en welke door anderen zijn geschreven.

Bij de eerste blik nodigen de psalmen al uit om ze als poëzie te lezen. In de Nieuwe Bijbelvertaling is de opmaak als die van een gedicht, namelijk een indeling in versregels, strofen, witregels en 'witruimte'. Voor de Nederlandse versie van deze gedichten was wel een vertaalslag nodig, omdat in de Hebreeuwse tekst de strofen niet visueel zijn aangegeven, waardoor wel eens afgeweken werd van de oorspronkelijke tekst om het poëtische effect te bewerkstelligen. Maar voor poëzie is niet alleen de opmaak van betekenis. Een dichter gebruikt de taal met een persoonlijke intensiteit, hij wil met die taal 'binnenkomen' bij de lezer of hoorder. Daarvoor staan poëtische middelen tot zijn beschikking, die we zowel in de bronteksten als in de vertalingen

kunnen vinden, zoals klankpatronen, ritme en beeldtaal. Al in de eerste psalm vinden we een mooi voorbeeld van beeldend taalgebruik. Van een man die geluk vindt in de wet van de Heer, wordt gezegd:

[...] Als een boom is hij, wortelend waar water stroomt, die vrucht draagt in het seizoen; zijn gebladerte zal niet verdorren. [...]

'De Psalmen', Ida Gerhardt en Marie van der Zeyde

Naast het veelvuldig gebruik van beelden kent de Hebreeuwse poëzie het parallellisme, wat in vertalingen en bewerkingen in het Nederlands vaak is gehandhaafd. Het gaat om een soort 'gedachterijm', twee opeenvolgende versregels die dezelfde of juist een tegengestelde gedachte uitdrukken. Samen geven de twee versregels de volledige gedachte weer, vormen ze een evenwichtig en volwaardig geheel. Ze brengen bovendien nuancering en verheldering aan. Een voorbeeld van tegenstellend parallellisme vinden we in de vertaling van Psalm 30:6:

een oogwenk duurt zijn gramschap, een leven lang zijn goedheid; de avond daalt in tranen, met jubel komt de morgen.

'De Psalmen', Ida Gerhardt en Marie van der Zeyde

In de vroegste tijd van de psalmen werden deze niet stil gelezen, maar halfvluide gereciteerd, ze werden voorgedragen of gezongen onder begeleiding van muziekinstrumenten. De psalmen, zoals die ons tegenwoordig zijn overgeleverd, zijn voor een groot deel op muziek gezet voor liturgisch gebruik. In de oudste versies staan regieaanwijzingen voor stem en muziekinstrument om

zang en samenhang te leiden. Het veel voorkomende woordje 'sela' midden in een psalm vermoedt een tussenspel, 'een plaats om stil te houden en het woord van de psalm vlijtig te overdenken; want zij eist een rustige en stille ziel, die begrijpen en vatten kan wat de Heilige Geest haar op die plaats voorhoudt en suggereert', zegt Luther. Meestal werden de psalmen in wisselzang gezongen. Het parallellisme van twee versgedeelten maakte dat eenvoudig mogelijk en zorgde ervoor dat de zangers hetzelfde met andere woorden zongen. Gezongen poëzie!

Hoogten en diepten van de menselijke ervaring vragen om geuit te worden. Muziek en poëzie waren en zijn daar bij uitstek geschikt voor. Psalmen zijn gedichten die hoop geven voor de toekomst. Het zijn niet alleen liederen waarin we ons kunnen herkennen, maar die ons laten zien dat er perspectief is.

• Hanneke Lam

met lof gesproken – psalm 87

Kom mee je hoort erbij je bent geteld en hebt het hemels burgerrecht ik weet een stad waar hij ook wonen zal en dus een stad voor iedereen een stad met engelenmaat gemeten

vol van lof zingt men van bronnen die hij geeft de poorten sluiten nooit je woont er in het licht kom mee hij wacht

Henk Pietersma in: 'Laudate. Psalmen en beeld'

Loes van der Sluis 30 jaar
DE OASE

Wat is mijn favoriete psalm? Alle psalmen heb ik gelezen, maar ik ken ze

niet uit mijn hoofd. Toen ben ik op internet gaan zoeken naar de psalmen over liefde in de Bijbel, want de liefde vind ik een belangrijk thema. De liefde voor de wereld en de liefde voor elkaar. Maar ook: de liefde voor God. De liefde voor Hem die ons alles schenkt en zelfs zijn enig geboren Zoon voor ons heeft geofferd. Daarom **Psalm 136**: 'Eeuwig duurt Zijn trouw!' Laten wij de Heer loven en dankzeggen. Niet alleen bij grootse dingen, maar ook bij kleine dingen.

Rozemarijn Burger 22 jaar
OUDE KERK

Mijn favoriete psalm is **Psalm 121**! Het liefst in het Engels: 'I look up to the mountains. Does my strength come from the mountains? No, my strength comes from God; who made Heaven, and Earth, and the mountains.' Deze bijbeltekst heeft veel voor mij betekend toen ik in mijn eentje op stage was in Canada. Ik ben gek op de bergen en zie het altijd maar zo: ik kan proberen mijn hulp uit aardse zaken te halen (de bergen), maar uiteindelijk moet ik daarvoor bij God zijn. Hij die de bergen heeft gemaakt.

Nico Geleijnse 70 jaar
OOSTERKERK

Het hele Psalmboek is een illustratie van hoogte en dieptepunten. Ook als je geloof op een laag pitje

staat. Vooral **Psalm 42**. Prachtig in de Nieuwe Psalmberijming (april 2021): 'Als een uitgeputte hinde, die naar stromend water smacht, zo verlang ik U te vinden. God mijn levensbron, mijn kracht.' Zo ervaar ik ook **Psalm 6** voor verootmoediging en inkeer en **Psalm 84** met het ultieme Godsverlangen. Paulus schreef al dat we 'psalmen, lofzangen en geestelijke liederen' mogen zingen. Zij zijn het hoofdbestanddeel voor mij in de eredienst en aanvullend de klassieke gezangen om op goede Toonhoogte te komen.

DICHTER-DOMINEE

Psalmen: ongemakkelijk en verrukkelijk

Ach, de 150 psalmen steeds weer opnieuw volgens een vast rooster lezen is niet aan mij besteed. Maar er zijn pareltjes die me steeds weer inspireren! Zoals Psalm 8 – wat een verrukkelijk verwoorde verwondering!, 13 – een diep lied over vertwijfeling én verlossing, 23 – met dat zo rakende beeld van de God die niet aandoet, maar aanwezig is: *'Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis, ik blijf niet in mijn angst steken, want u bent bij mij'* en 121 – wat een prachtige poëzie over (heel)al en bijna niets: een voetstap ... Maar er zijn ook psalmen waar ik het niet goed mee kan vinden. Wraakzuchtige en heel ongemakkelijk makende taal als in 58 en 109, daar stond al in mijn allereerste bijbeltje een dikke streep doorheen. Gelukkig, je hoeft niet alles in de Bijbel even mooi

of inspirerend te vinden. Schrijvers en dichters van vele honderden jaren terug leefden in een andere wereld, hadden andere waarden en vaak ook een ander Godsbeeld. De Bijbel is geen eendimensionaal en statisch boek, het is divers en dynamisch. Er komen verschillende mensen in verschillende tijden en op een verschillende manier aan het woord. Er zijn droge wetsteksten en sprankelende vertellingen. Er zijn diepe parabels en er is prachtige poëzie. Er zijn historische en theologische accenten. Er is ruimte voor emotie en voor reflectie. En: niet alleen groeit ons zicht op God met de Bijbel, maar ook in de Bijbel. Met als scherp voorbeeld altijd weer 2 Samuël 24 en 1 Kronieken 21. In beide beschrijvingen van hetzelfde voorval zet eerst God David aan tot het houden van een – door God zelf verboden – volkstelling, in het tweede geval is het de Satan die

dat doet. Dat hoeft je geloof niet af te breken, daar kan het aan groeien. Geloofsleerlingen leren bij. Voor christenen focust het zicht op God in Jezus. In zijn compassie, in zijn begaan zijn, in zijn roep om gerechtigheid, en bij uitstek in het kernwoord waar we in Johannes-evangelie steeds bij uitkomen: liefde. Niet in zoet roze, maar in het rood van de Geest: leef daaruit! In het hartstochtelijk appèl van Jezus: *'Blijf in mijn liefde.'* Wel, vanuit dat perspectief lees ik ook de psalmen. Woorden en beelden die me aanspreken wil ik graag doorgeven, vertalen in woord- en beeldtaal van vandaag. Duizenden jaren oude poëzie die mensen aanspreekt tot op vandaag. Voor alle tijden en daarmee overstijgend tijdloos. Dat moet inspiratie van de Eeuwige zijn.

• ds. Rein Algera
ZOETERMEER-NOORD (ICHTHUSKERK)

Kom! – naar Psalm 117

Kom, iedereen juich, zing, dans rol de slingers uit klap je handen warm!

Kom, iedereen dit is ook jouw feest want hier vieren wij onze God!

De God die tot aan de hemel van je houdt.

De God langer dan een leven trouw.

Vier feest welkom iedereen!

KERKDIENTEN MAART 2021

Bezoek voor actuele informatie over kerkdiensten en activiteiten de websites van de wijkgemeenten, de website PGZOETERMEER.NL en vooral ook onze website KERKINZOETERMEER.NL

CONTACT

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE OUDE KERK

Predikant ds. C.H. Wesdorp
Wambahout 1, 2719 KD • T (079) 316 34 54
E predikant@oudekerkgemeente.nl • **Vrij** di
Pastoraal contact Marja van den Boomgaard
T 06-2251 2609 • **E** boomma@xs4all.nl
Scriba Jan Peter Leenman • T (079) 331 74 22
E scriba@oudekerkgemeente.nl

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE POR: PELGRIMSKERK – OASE – REGENBOOG

Scriba Frits von Meijenfeldt • T 06-4042 7683
E scribavandepor@gmail.com

GEMEENSCHAP PELGRIMSKERK

Pastor Prop. Sandra Hermanus-Schröder
T 06 2152 5868 • **E** scbhermanus@gmail.com
Werkdagen di en do (ook voor De Regenboog)
Beheerder Gerda Griffioen • T 06-2497 5092
Wijkgebouw 't Centrum • Frans Halsstraat 1
E beheerderpelgrimskerk@gmail.com

GEMEENSCHAP RONDOM DE OASE

Ambulant predikant:
ds. Marjan Zeebregts
E m.zeebregts@protestantsekerk.nl
Werkdag: voorals dinsdag
Zaalreservering Eefke van den Broek
T 06-2156 5723 • **E** beheerdervandoase@gmail.com

GEMEENSCHAP RONDOM DE REGENBOOG

Pastor Sandra Hermanus-Schröder (zie boven)
Pastor Sjon Donkers • Kristal 17, 2719 SN
T 06-2039 6023 / 079-361 90 32
E sjondonkers@gmail.com
Werkdagen ma, di, do

HERVORMDE WIJKGEMEENTE OOSTERKERK

Predikant vacant
Scriba Marten Heikoop • Rijnstroom 64, 2721 DL
T 06-4033 8226 • **E** scribawijk4@gmail.com
Pastoraal werker
Cocky van Dorp • T 06 2473 5383
E cdvandorp@hotmail.com
Zalenverhuur **E** zalenverhuuroosterkerk@gmail.com

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD

Predikant ds. Rein Algera
Lissenaart 140, 2724 SP
T (079) 342 62 61 • **E** algeus@ziggo.nl
Werkdagen ma, di, wo-morgen en do
Predikant ds. Nico de Lange
Toscascouw 23, 2726 JJ
T (079) 360 31 01 • **E** berichten@nicodelange.nl
Kerkelijk werker Arienne Lodder
E kerkelijkwerker@pwzn.nl
Scriba **E** scriba@pwzn.nl

VRIJZINNIGE GEMEENTE ADVENTSKERK

Voorganger ds. Karl van Klaveren
T 06-1104 1992
Secretaris Marja Hofman
E secretaris@vcgz.nl • **W** www.vcgz.nl

PERRON

Perron Centrum • Oosterheemplein 320
2721 ND • T (079) 593 78 08
Missionair pionier Timo Hagendijk
Werkdagen di t/m vr • T 06-5095 4628
E pionier.oosterheem@gmail.com
W www.perron-oosterheem.nl
Perron 1 • Schiebreekstraat 1
(ingang zijkant), 2729 LR
Missionair opbouwwerker
Jacqueline Gravesteijn
Werkdagen ma, do, vr • T 06-1165 3972
E jacqueline@perron1zoetermeer.nl
W www.perron1zoetermeer.nl

Halte 2717

Carry van Bruggen-
hove 27, 2717 XT
Buurtpastor Johan Roest • T 06-826 373 62
E buurtpastor@halte2717.nl • **W** www.halte2717.nl

De Pelgrim

Frans Halsstraat 3
Pionier Gerda Griffioen
T 06-2497 5092
E gerda@depelgrimzoetermeer.nl
W www.depelgrimzoetermeer.nl

Gemeente	Zondag 7 maart 'Oculi – mijn ogen zijn op U'	Zondag 14 maart 'Laetare – Verheugt u'	Zondag 21 maart 'Judica – Doe mij recht'	Zondag 28 maart Palmzondag	Witte Donderdag 1 april	Goede Vrijdag 2 april
WIJKGEMEENTE OUDE KERK Oude Kerk Dorpsstraat 59, 2712 AD T (079) 316 39 09 W oudekerkgemeente.nl	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Biddag voor gewas en arbeid</i>	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp 18.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Avondmuziek</i>	10.00 uur: Ds. H.M. Habekotté Vlaardingen-Holy	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp	19.30 uur: <i>Vesper</i>	19.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Heilig Avondmaal</i>
POR-WIJKGEMEENTE Pelgrimskerk 1e Stationsstraat 86, 2712 HK T (079) 316 36 00 W pelgrimskerkzoetermeer.nl	10.00 uur: Mw. drs S.C.B. Hermanus-Schröder	10.00 uur: <i>Zie onder De Oase en De Regenboog</i>	10.00 uur: Ds. T. Wegman Zeist <i>Maaltijd van de Heer</i>	10.00 uur: Mw. drs S.C.B. Hermanus-Schröder	19.30 uur: Ds. P. Wattèl Oegstgeest <i>Maaltijd van de Heer</i>	19.30 uur: Ds. P. Wattèl Oegstgeest
POR-WIJKGEMEENTE De Oase Kerkenbos 8, 2715 RP T (079) 351 67 28 W oase-meerzicht.nl	10.00 uur: Prop. R.F. Willemsen Amersfoort	10.00 uur: Ds. W.L. Pera Leersum <i>Maaltijd van de Heer</i>	10.00 uur: <i>Zie onder De Regenboog en Pelgrimskerk</i>	10.00 uur: Prop. mw. N.I. de Ronde Delft	19.30 uur: Ds. N. de Lange <i>Maaltijd van de Heer</i>	19.30 uur: <i>Zie onder De Regenboog en Pelgrimskerk</i>
POR-WIJKGEMEENTE De Regenboog Nathaliegang 263, 2719 CR T (079) 362 87 03 W pwgderregenboog.nl	10.00 uur: <i>Zie onder De Oase en Pelgrimskerk</i>	10.00 uur: Ds. P. Wattèl Oegstgeest <i>Maaltijd van de Heer</i>	10.00 uur: Mw. J. van der Vis Aarlanderveen	10.00 uur: <i>Zie onder De Oase en Pelgrimskerk</i>	19.30 uur: <i>Zie Pelgrimskerk en De Oase</i>	19.30 uur: Mw. drs. S.C.B. Hermanus-Schröder
WIJKGEMEENTE OOSTERKERK Oosterkerk Oosterheemplein 320, 2721 ND T (079) 342 50 90 W oosterkerkzm.nl	09.30 uur: Ds. B.E. Weerd Papendrecht <i>Heilig Avondmaal</i> 17.00 uur: Ds. J.J. van den End Oudewater <i>Voortzetting en Dankzegging Heilig Avondmaal</i>	09.30 uur: Ds. L.L. van den Dool Broek op Langedijk 17.00 uur: Dr. A. Markus Rotterdam <i>Hart4U-dienst</i>	09.30 uur: Ds. P. Baas <i>Bevestiging en intrede</i> 17.00 uur: Ds. N.M. Tramper Zeist	09.30 uur: Ds. G. Lugthart Katwijk aan Zee 17.00 uur: Ds. D. van Vreeswijk Zevenhuizen	19.30 uur: Ds. P. Baas <i>Heilig Avondmaal</i>	19.30 uur: Ds. P. Baas
WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD Ichthuskerk Parkdreef 258, 2724 EZ T (079) 341 36 20 W pwzn.nl	10.00 uur: Ds. N. de Lange <i>met doventolk</i> 19.30 uur: (onder voorbehoud) <i>Meditatieve viering</i>	10.00 uur: Ds. J. van den Akker Voorburg <i>met doventolk</i> 12.00 uur: <i>Chagallviering</i> Mw. A. Lodder 19.30 uur: (onder voorbehoud) <i>Vrouwenviering</i>	10.00 uur: Ds. R.L. Algera <i>met doventolk Muziekzondag</i> 19.30 uur: (onder voorbehoud) <i>Meditatieve viering</i>	10.00 uur: Ds. N. de Lange <i>met doventolk</i> 19.30 uur: (onder voorbehoud) <i>Meditatieve viering</i>	19.30 uur: Ds. R.L. Algera <i>Maaltijd van de Heer</i>	19.30 uur: Ds. N. de Lange
ADVENTSKERKGEMEENTE Adventskerk Julianalaan 3, 2712 CB T (079) 316 61 76 • W vcgz.nl	Alle diensten en vieringen vanuit alle kerken zijn voorlopig voor iedereen nog online. Raadpleeg de websites voor actuele informatie en mogelijke versoepeling.					
		10.30 uur: Ds. K. van Klaveren		10.30 uur: Ds. P. Wilbrink Delft	19.30 uur: Dhr. T. Vessies	19.30 uur: Ds. K. van Klaveren

COLOFON

Kerk in Zoetermeer is een uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer. Deze krant verschijnt tien keer per jaar.

5e jaargang | nummer 3 | maart 2021

Redactie

Jan Blankespoor, Rozemarijn Burger, Liesbeth van Daal, Hanneke Lam, Fien Meiresonne, Willeke van Trig, Dirk Verboom, Joke Westerhof

Hoofd- en eindredactie

Marieke van der Giessen-van Velzen
E redactie@kerkinzoetermeer.nl
W www.kerkinzoetermeer.nl

Ontwerp en vormgeving

Jessica Monker

Druk

Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

Medewerkers aan dit nummer

Els Alebregtse, Rein Algera, Hans van der Bilt, Marcia Boeijsing, Joke den Hertog, Peter van Holten (strip), Jan van der Linden (kerkdiensten), Marga Schipper, Theo Poot (tekeningen), Arie Vooijs, Leonie Vreeswijk-Feith (fotografie), Kees Wesdorp

Berichten en kopij aprilnummer

Kopij over 1 t/m 30 april insturen **woensdag 10 maart**. Het aprilnummer zal op **woensdag 31 maart** verschijnen.

Bezorging

Buytenwegh/De Leyens, Noordhove, Seghwaert, Oosterheem: Bert de Jong
T (079) 346 00 54 / 06 44 55 01 49
Rokkeveen: Fam. J.C. Jol • T (079) 362 06 03
Meerzicht: dhr. P. v/d Broek • T (079) 321 43 91
Dorp, Driemanspolder, Palenstein, Stadshart: Mw. A. Maas • T (079) 316 63 73

Kerkelijk Bureau

Open op dinsdag en vrijdag van 9.00-12.00 uur
Frans Halsstraat 3, 2712 JS • T (079) 316 82 56
b.g.g. in coronatijd T 06-1236 5054 (Gerda)
E kerkbureau@pgzoetermeer.nl
W www.pgzoetermeer.nl

Bijdrage KiZ-krant

Jaarlijks wordt een vrijwillige bijdrage aan lezers gevraagd, richtbedrag voor 10 nummers € 22,00. Giften zijn ook altijd welkom. U kunt uw bijdrage overmaken naar:
NL15 RABO 0373 7337 04 t.n.v. Protestantse Gemeente Zoetermeer Kerkblad

Abonnement of losse nummers?

E info@kerkinzoetermeer.nl • T (079) 3 522 519

Adverteren? **E** advertenties@kerkinzoetermeer.nl

OVERIGE DIENSTEN MAART

Tot nader order gaan de diensten in het Lange Land Ziekenhuis en Vivaldi niet door.

Woensdag 10 maart	Oosterkerk	14.30 uur	Timo Hagendijk <i>Kinderdienst</i>
		19.30 uur	Ds. Z. de Graaf Katwijk aan de Rijn
Zondag 14 maart	Ons Honk (Halte 2717)	10.00 uur	Ds. T. Hibma Amsterdam <i>Dovendienst</i>
Maandag 29 maart	Ichthuskerk, Oude Kerk	19.30 uur	<i>Vesperviering</i>
Dinsdag 30 maart	Ichthuskerk, Oude Kerk	19.30 uur	<i>Vesperviering/Passieavond</i>
Woensdag 31 maart	Ichthuskerk, Oude Kerk	19.30 uur	<i>Vesperviering</i>
STILLE ZATERDAG 3 april	De Oase	19.30 uur	Mw. ds. M.Zeebregts Wateringen
	Ichthuskerk	22.00 uur	Ds. N. de Lange, ds. R.L. Algera, Mw. A. Lodder en VCGZ

Algemene Kerkenraad

Preses Jos Nouwt
T 341 56 58 • **E** josnouwt@planet.nl
Scriba Peter Riedijk
T 06-4628 0862 • **E** scriba.ak.pg@gmail.com

College van Kerkrentmeesters

Voorzitter Rik Buddenberg
T 06-1280 3557 • **E** r.buddenberg@ziggo.nl
Secretaris Stoffel de Ronde
T 361 50 68 • **E** s.f.ronde@hetnet.nl

College van Diakenen

Voorzitter Bouke Velzen
T 06-1807 4384 • **E** boukevelzen@ziggo.nl
Scriba Joost Boogaard
T 342 17 24 • **E** jboogaard@ziggo.nl
Bankrekeningnummer
NL29 RABO 0143897772

Algemeen bankrekeningnummer

NL49 RABO 0373733674
t.n.v. Protestantse Gemeente Zoetermeer

Advertenties

PERRONMEETINGS

Oosterkerk Oosterheemplein 320, 2721 ND om 11.15 uur online vanuit de Oosterkerk
W www.perron-oosterheem.nl/perronmeeting

Datum	Spreeker
7 maart	Timo Hagendijk
14 maart	Jaron Jongeneel
21 maart	Geen dienst i.v.m. intrede ds. P. Baas
28 maart	Jacqeline Gravesteijn

WEEKSLUITINGEN

Elke vrijdag in WelThuis De Morgenster Nassalaan 11, 2712 AT • T (079) 316 48 88

Datum	Tijd	Voorganger
5 maart	15.30	Drs. E. Leune
12 maart	15.30	Ds. C.H. Wesdorp
19 maart	15.30	Drs. E. Leune
26 maart	15.30	Ds. M. Biewenga
2 april	15.30	Ds. C.H. Wesdorp <i>Heilig Avondmaal</i>

MONDIAL MOVERS

Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68

E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Teeuw
UITVAARTVERZORGING
Hoekindseweg 61
Bleiswijk
www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Met betrokkenheid en respect wordt alles tot in detail geregeld

Dag en nacht bereikbaar
079 - 342 60 70

UITGELICHT

Kinderbiddag: 'De biddende bouwer'

OOSTERKERK • Online biddag voor kinderen en alle grote mensen met Perronpionier Timo Hagendijk. De balling Nehemia (2:1-20)

vraagt de Babylonische Arthasashta toestemming om de muren van zijn vaderstad Jeruzalem te herbouwen. Ondanks tegenstand blijft Nehemia op God vertrouwen. **10 maart, 14.30 uur W oosterkerkzm.nl; perron-oosterheem.nl**

Avondmuziek Psalm 22: 'Vertrouwen voeden'

OUDE KERK • De klacht én lofzang van Psalm 22 vindt vervulling in het evangelie van

Jesus Messias, Mattheüs 27 en 28. In de Avondmuziek op zondag 14 maart worden deze aangrijpende bijbelwoorden parallel gebeden, gelezen en verklankt. Medewerking is er van liturg ds. Kees Wesdorp, cantor-organist Ronald de Jong, hoboïst Matteo Costanzi en leden van het Oude Kerk Ensemble.

14 maart, 18.30 uur; liturgie-pdf W oudekerkgemeente.nl > beelduitzendingen en kerkmroep.nl

Bevestiging en intrede van ds. Pieter Baas

OOSTERKERK • Op zondag 21 maart om 9.30 uur zal ds. Pieter Baas bevestigd worden als predikant van de Oosterkerk en zijn intredeprek houden. In deze dienst zal het aantal bezoekers in de kerk zelf helaas beperkt zijn. Het aantal mensen dat de dienst online kan meemaken is gelukkig onbeperkt! Deze bijzondere dienst is met de Oosterkerkgemeente en de Perronmeetings gezamenlijk.

Via YouTube W oosterkerkzm.nl en kerkdienstgemist.nl

Lezing 'De vroege kerk'

Online lezing over leven en geloven van de eerste christenen, door prof.dr. Marten van Willigen.

21 maart, 20.00 uur; opgeven bij Michael Vis E m.vis05@gmail.com

Passieavond Oude Kerk

In de Stille Week een uur met muziek, Bijbellesing, declamatie en gebed om op ingetogen wijze de grote liefde en opoffering van onze Heer en God te overdenken. Dit jaar zonder (samen)zang, maar door iedereen online mee te beleven. Fijn als u afstemt op een van de aangegeven en bekende kanalen.

30 maart, let op: 19.30 uur! W oudekerkgemeente.nl > beelduitzendingen en ook te beluisteren via W kerkmroep.nl

STILLE WEEK

Vespers in Ichthuskerk, POR-kerken en Oude Kerk

Zie de aangegeven dagen en tijden in het overzicht hiernaast op pagina 5, op de diverse websites en in het maart-katern Gemeentenuws voor gemeenteleden.

IN BEELD Psalm 23

Wat een prachtige kleuren, wat een zuivere symboliek. Ik kan daar zo intens van genieten. Deze afbeelding staat bij Psalm 23:1-4 in de Stuttgarter Psalter. Een rijk geïllustreerd boekwerk met wel 316 illustraties die de psalmen verbeelden en kenmerkend is voor de Karolingische periode. Deze Psalter werd vervaardigd in de abdij van Saint-Germain-des-Prés in Parijs tussen 820 en 830. In het midden staat Christus met in zijn rechterhand een kruisstaf. Met zijn linkerhand maakt hij een afwerend gebaar naar een slang met open bek die zich om een vijgenboom kronkelt. De slang in deze afbeelding verwijst hier naar het kwaad (Genesis) en naar vers 4 in deze psalm:

lijk een verbeelding van vers 2: *'In weiden vol groen vlijt hij mij neer, hij voert mij mee naar wateren van rust.'* Het is zeer aangenaam dat men in de Middeleeuwen aan deze afbeelding genoeg had, om te weten wat de betekenis ervan was. Daarvoor hoefde je niet te kunnen lezen. Wij moeten er mogelijk wat meer moeite voor doen.

• Marcia Boeijinga
KUNSTHISTORICA EN KIZ-MEDEWERKER

Sharon van Veen 23 jaar
ICHTHUSKERK

Psalm 23 is altijd belangrijk voor mij geweest, omdat ik al jong moeilijke dingen heb meegemaakt. 'De Heer is altijd als een herder voor mij geweest, Hij heeft over mij gewaakt.' Toen ik op 16-jarige leeftijd belijdenis deed, kreeg ik als belijdenistekst mee: *'Een goede herder geeft zijn leven voor de schapen.'* Vlak daarvoor overleden mijn grootmoeder en grootvader, op de begrafenis werd Psalm 23 afgespeeld. Psalm 23 is voor mij de rode draad in mijn leven, het geeft mij troost en steun wanneer het even moeilijk is.

Piet van Daal 76 jaar
OUDE KERK

Psalm 23 ... was de psalm van mijn moeder. Zij overleed toen ik 8 jaar was. Op haar grafsteen staat: 'De Heer is mijn Herder'. Kennelijk heeft dit als kind zo'n indruk op mij gemaakt, dat ik deze psalm mijn hele leven al met mij meedraag. Ik put er veel kracht uit en de woorden ontroeren mij steeds weer. Deze psalm zal ook de rest van mijn leven met mij meegaan.

DROMEN MET PSALM 126

'Als God ons thuisbrengt ...'

In de meditatieve vieringen in wijkgemeente Zoetermeer-Noord wordt de bewerking van **Psalm 126** met bovenstaande titel regelmatig gezongen. Het lied gaat over de ballingschap, een periode uit de geschiedenis van het volk Israël.

Grote groepen mensen zijn inder tijd door de bezetters van het land Israël gedepoteerd en gedwongen te wonen in het land van de bezetter, in Babylon en in Assyrië. Ballingen leven tussen twee werelden. De wereld van vroeger die hun vertrouwd was, is ver weg. En de wereld van nu? Die is vreemd, onveilig soms. Ballingen leven tussen het heimwee naar vroeger en de noodzaak om zich, zo goed en zo kwaad als het gaat, te vestigen in het nieuwe land. Als het lied in een viering gezongen wordt, gaat het niet alleen over die tijd van het volk Israël lang geleden. De psalm raakt het leven van mensen in deze tijd. Er zijn nu ook mensen die hun vertrouwde plek moeten missen. Er zijn vluchtelingen op Lesbos en in asielzoekerscentra. Vaak moesten ze vanwege oorlog en geweld

hun land en hun huis verlaten. En hier in Europa is het de tijd van lockdowns vanwege het coronavirus. Niet voor iedereen is dit een tijd van ballingschap. Maar er zijn mensen die hun familie niet meer kunnen zien en omhelzen door de beperkingen, er zijn studenten die eenzaam zijn omdat er alleen online colleges zijn, er zijn kinderen die naar school verlangen omdat ze zich thuis niet veilig voelen. En sommige mensen raken hun werk kwijt, of hun bedrijf gaat failliet. Deze ervaringen van gemis komen bij elkaar als het lied gezongen wordt. Ballingschap, vreemdeling zijn: het is opeens heel dichtbij. Het lied verwoordt de hoop dat God een nieuwe toekomst zal geven. Later wordt het ook een gebed: *'Brenge ons dan thuis, keer ons tot leven.'*

Thuis: in gedachten zie ik hoe de ballingen, als ze in Jeruzalem terugkeren, de muren en de verwoeste huizen herbouwen. Hoe ze tuinen aanleggen en elkaar de oude verhalen vertellen en het Loofhuttenfeest vieren. In gedachten zie ik hoe hier in Nederland een meisje uit Afrika enthousiast haar schoolwerk doet omdat ze later dokter wil worden. En ik zie hoe we in de meditatieve vieringen niet meer op afstand, maar dichtbij elkaar zitten en uit volle borst de liederen zingen waar we zo van houden. *'Als God ons thuisbrengt'*, dat zal een droom zijn!

Onder voorbehoud: t/m 9 mei elke zondagavond 19.30 uur, Ichthuskerk E rvanderkrukztm@ziggo.nl W pwzn.nl

• Joke den Hertog
MEDITATIEVE VIERINGEN NOORD

ONDER WOORDEN

Psalm tegen de leegte

Ik leef tegen het donker in, tegen de leegte van voor het begin, toen er nog niemand naar mij vroeg, toen nog de nacht mij oversloeg en ik geen naam nog droeg.

Ik leef tussen de klippen door. Ik ben een roepende, roep om gehoor. Leegte golft eindeloos op mij aan. Wie ziet of ik niet om zal slaan? Kunt Gij mij soms verstaan?

Ik weet van U, verberg U niet, ik wil geloven dat Gij mij ziet. Breek toch dat hopeloos waarom. Uw Naam luidt: Ik zie naar jou om! Wees wie Gij heet, en kom

en wek in mij een nieuw gezang. De doodse stilte maakt mij bang, wanneer ik zwijg in mijn verdriet. Maar hoop vertaalt zich in het lied dat over grenzen ziet.

Sytze de Vries

Zangen van zoeken en zien 453 Jongbloed 2019

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen? Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden? Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

Van der Kruk Consultancy
DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. Nettie van der Kruk
T (06) 371 55 371
E contact@vanderkrukconsultancy.nl
I www.vanderkrukconsultancy.nl

Gebroeders Huurman
een vertrouwde naam voor al uw bouw wensen

Bouwbedrijf | Gebroeders
Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

Kwaliteit Zekerheid Service Garantie

Schoonheidssalon **Azora**

Schoonheidssalon **Azora**

• Schoonheidsbehandelingen
• Duo behandelingen
• Aangesloten bij ANBOS en Provoet
• Diabetisch pedicure
• Shellac CND
• Microdermabrasie
• Diverse specialisaties

Balthasarschans 9
2728 EP Zoetermeer
079 341 43 05
info@salonazora.nl
www.schoonheidssalonazora.nl

UITVAARTZORG
PATERNOTTE

"Als u afscheid moet nemen, dan wilt u dat natuurlijk zo goed mogelijk doen".

079 - 303 22 03
24 uur per dag bereikbaar

Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
www.paternotteuitvaart.nl
info@paternotteuitvaart.nl

Marcia Boeijinga 58 jaar
ADVENTSKERK

SCHUILEN

Toen wij dachten dat zij niets meer wist, wilde ik nog iets proberen met een heel oud lied niet omdat we verlangden naar een laatste woord, maar om met haar te schuilen in een psalm.

Ik zei: Ook al ga ik door een dal van de schaduwen des doods ... En zij: Ik vrees geen kwaad. En ik: want Gij ... En zij: zijt bij mij.

Zie voor actuele informatie ook www.kerkinzoetermeer.nl/agenda.php

HALTE 2717

'Ons Honk', Carry van Bruggenhove 27 T 06 8263 7362 W www.halte2717.nl

Inloop: di, wo, do 10.00-12.00 uur	4 maart 14.00	Senioren Actief
Pastoraal spreekuur: elke wo.morgen	9 maart 18.00	Buurtmaaltijd
Buurtpunt - voor al uw vragen: elke wo 10-12 uur	23 maart 20.00	Geloven in gesprek
Soep of tosti's: elke do 12.00 uur	30 maart 18.00	Buurtmaaltijd
Diamond painting: do 14.00 uur	1 april 14.00	Senioren Actief

'(On)verdraagzaamheid in Koran en Bijbel'

23 MAART • Halte 2717 organiseert al jaren onder het motto 'Geloven in gesprek' interreligieuze dialogen in Buytenwegh, met name tussen christenen en moslims. In de geloofsbronnen van islam en christendom – Koran en Bijbel – gaat het ook over **verdraagzaamheid en onverdraagzaamheid**. Over mensen opnemen en anderen buitensluiten. Wat betekent dat voor onze opstelling en onze inzet vandaag, in deze week tegen racisme en discriminatie?

Van 21 t/m 26 maart organiseren het InterLevensbeschouwend Overleg Zoetermeer (ILOZ) en de Stichting voor Inclusie en discriminatiebestrijding samen met de gemeente Zoetermeer de **'Week tegen racisme en discriminatie'** om een gezamenlijk geluid te laten horen voor een veilige en inclusieve stad en aandacht te vragen voor belangwekkende ontwikkelingen.

E shamier78692@gmail.com of algeus@ziggo.nl link volgt na aanmelding

PERRON OOSTERHEEM

W perronoosterheem.nl
Perron Centrum Buurtpastor Timo Hagendijk
 Oosterheemplein 320 T 06-5095 4628 E pionier.oosterheem@gmail.com

- ▶ **Perronmeeting**
Elke zondagmorgen om 11.30 uur. Online mee te beleven.
Zie ook pag. 4 & Perron-website
- ▶ **Ontmoetingslunch**
Elke woensdag om 12.30 uur, € 4. Er wordt weer thuisbezorgd.
Opgeven T 06-2304 4470

Perron 1 Missionair opbouwwerker Jacqueline Gravesteijn
 Schiebroekstraat 1 T 06-1165 3972 E jacquelineperron1zoetermeer.nl

- ▶ **Wandeling en inlooppmoment**
Elke vrijdagmorgen wordt er om 10.00 uur eerst gewandeld, daarna om 11.00 uur napraten.
Locatie: Oosterkerk
- ▶ **Vrijdaglunch**
Elke laatste vrijdag van de maand van 12.00-13.30 uur.
Opgeven bij Jacqueline Gravesteijn, locatie: Oosterkerk

Advertentie

GEBEDSMOMENTEN

- ▶ **Oude Kerk**
Elke dinsdag van 19.00-19.45 uur.
Consistorie Oude Kerk; actuele informatie E leenmanf@xs4all.nl
- ▶ **Oosterkerk** Elke twee weken op woensdag van 19.00-20.00 uur.
3, 17 en 24 maart; aanmelden E arjenvantrigt@solcon.nl

OPEN KERK

Open Oosterkerk
Welkom met je persoonlijke verhaal en vragen, of voor stilte en gebed. Elke dinsdag van 13.00-16.00 uur.
Oosterheemplein 320
E p.j.van.daalen@casema.nl

Open Ichthuskerk
Elke woensdag van 10.00-12.00 'live' inloop voor ontmoeting, uitwisseling of stilte. Dit lijkt nog te mogen. Er is ook een pastor aanwezig.
Parkdreef 258 Actuele informatie via E mail@antonvandijken.nl

Open Pelgrimskerk
Elke woensdag is de Pelgrimskerk open van 10.30-12.30 uur om een kaarsje te branden of in stilte te mediteren of te bidden.
Eerste Stationsstraat 86
E scbhermanus@gmail.com

Open Oude Kerk
Elke vrijdag van 14.00-15.30 uur. Voor iedereen die binnen wil rondkijken of even rustig wil zitten in een moment van bezinning en gebed.
Dorpsstraat 59
E jokevanderkruk@yahoo.com

Inloophuis Rokkeveen
Voorlopig is er geen inloophuis mogelijk op vrijdagmorgen in De Regenboog.
Nathaliegang 263 T 361 33 65
E wil.bettenhaussen@gmail.com

CDA ZOETERMEER

INGEBORG TER LAAK
48

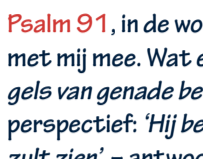
NU DOORPAKKEN

CDA.NL/INGEBORG-TER-LAAK
CDA.NL/ZOETERMEER

Willem Vermeulen 74 jaar OOSTERKERK/PERRON

In reactie op de bemoedigende februarikrant 'Houd moed, heb lief!' over 'Herkerken' wil ik graag dit doorgeven. Ikzelf heb in mijn kantoor een ingelijste poster hangen. Die kreeg ik ooit van mijn zusters, toen ik als politief in Delft werd geïnstalleerd. Op die poster staat een tekst uit **Klaagliederen 3:22-23**, waar de profeet Jeremia zijn psalm zingt: 'De goedertierenheden des Heeren zijn elke morgen nieuw.' Ja, inderdaad geen nieuwe vertaling, maar wel een hoopvolle tekst. Elke morgen opnieuw mag je de dag hiermee beginnen.

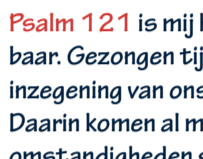
Jan Jonker 66 jaar DE OASE

Psalm 91, in de woorden van Jan Duin (Lied 91a), gaat al jaren met mij mee. Wat een troost: de Ene, de Eeuwige 'legt zijn vleugels van genade beschermend om je heen als vriend'. En wat een perspectief: 'Hij bevrijdt je van het kwade, opdat je eens geluk zult zien' – antwoord op de laatste bede van het Onze Vader.

Marië Verheijke 59 jaar DE REGENBOOG

Psalm 116:1 (oude berijming): 'God heb ik lief, want die getrouwe Heer, hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen. Hij neigt zijn oor, 'k roep tot Hem al mijn dagen. Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.' Waaronder deze oude berijming? Wel, zo moest ik dat leren toen ik in 1944 naar de eerste klas van de Lagere School ging. Als zesjarig kind begrijp je maar weinig van dit lied. Maar thuis werd wel gevraagd (en waarschijnlijk ook in andere gezinnen): 'En welke psalm moet je leren van juffrouw Jonker?' Het zou zomaar kunnen dat de ouders toen troost putten uit deze psalm. In die donkere tijd van Duitse bezetting en met de hongerwinter voor de deur zal deze psalm hen mogelijk bemoedigd hebben. Het is goed geweest dat de school voor deze psalm heeft gekozen.

Hans van der Kruk 82 jaar ZOETERMEER-WOORD

Psalm 121 is mij heel dierbaar. Gezongen tijdens de inzegening van ons huwelijk. Daarin komen al mijn omstandigheden samen. Waarin God, als schepper en dus ook van mij persoonlijk mijn beschermer is. Hij blijft als een constante schaduw waakzaam op mijn kwetsbaarste momenten. In deze psalm wordt mij zo duidelijk dat er niets buiten Hem omgaat. Wat er ook gebeurt. Een rustgevend gedachte.

DE PELGRIM

Eerste Stationsstraat 86 T 06 2497 5092
 W www.depelgrimzoetermeer.nl

Psalmen bidden in de Veertigdagentijd

We bidden bij de psalmen 120 t/m 134, de zogenaamde pelgrimslieder. Digitale toezending van de gebedsteksten per week. Bid dagelijks mee, alleen of met meer. We zoeken ook online ontmoetingsmomenten om 7.30 uur, de 'gebruikelijke' gebedstijd.

Meedoen, link en lezingen E matthe.vermeulen@kpnmail.nl

Taizéviering (onder voorbehoud)

28 maart, 19.30 uur in De Wijngaard, Moeder Teresasingsel 100.
 Matthé Vermeulen T (079) 361 94 93

Vanwege de corona-lockdown **voorlopig geen** ochtend- en avondgebed, ontmoetingsmoment of wandeling. Zie de website voor actuele informatie.

Advertentie

Christen Unie

GERT-JAN SEGERS

KIEZEN VOOR WAT ÉCHT TELT

Ronald de Jong improviseert

Je omspeelt in elke eredienst wel psalmen op het orgel. Hoe doe je dat zo aansprekend?

'Ik kijk eerst naar de tekst, ik probeer de inhoud recht te doen.

Is het een lofpsalm of een boetepsalm. Het zijn tijdloze melodieën, dat is de kracht van de Geneefse psalmen. Je kunt er alle kanten mee op: barok, romantisch ... Psalm 22 kun je heel indrukwekkend in moderne klankclusters neerzetten. Ook dan begrijp je naadloos waar het over gaat. Improviseren gebeurt intuïtief, je raakt geïnspireerd door het moment. Deuren en sluisjes gaan open. Natuurlijk speelt je muzikale aanleg, kennis en vakmanschap mee. Ik grabbel niet, er moet vorm en structuur in zitten.'

Welke psalmen raken je?

'Psalm 98 is prachtig ... Zelf ben ik een gelukkig mens, ik kan enorm van zo'n psalm genieten. Ik ben onder de indruk van ingetogen psalmen, zoals Psalm 130 en Psalm 51, waar de nood aan de man komt, die dramatiek. Nu is het een onwerkelijke tijd met corona, dan is Psalm 23 een echte houvast-psalm.'

Psalm 23 improviseerde je laatst in een Avondmuziek indringend op de vleugel. Wat gebeurde daar?

'Ik laat de sfeer en de lezingen over me heen komen. Tot het moment dat ik de eerste toets indruk weet ik niet wat er komt. Het is als een losse snaar die bewogen wordt door de wind. Dan kan hij vrij trillen en zijn gang gaan. Net zo belangrijk zijn trouwens de toehoorders. Er ontstaat iets met elkaar.'

Luisterfragment Psalm 23 en Psalm 22 uit Avondmuziek Oude Kerk op kerkinzoetermeer.nl

PSALMEN INSPIREREN

Johan van Oeveren componeert

Je hebt een aantal psalmcomposities op je naam staan. Waarom juist psalmen?

'Ze gaan over leven! De tekst intrigeert. Psalm 22, 143, 118. Ik werd verliefd op Psalm 8, 104, 149. De geweldige grootheid die er in zit. Als je dat als miezemeuterig mensje op je in laat werken ... daar moet ik dan wat mee, met de gaven die ik heb.'

Op je cd 'Klankpalet' staan 'Vier miniatures over Psalm 104'. Klein, over een 'grote' psalm?

'Als je die psalm leest, en nog eens ... Onnavolgbaar. Ontzagwekkend. Ik koos daarom voor fragmenten, uit eerbied, en niet groots uitpakkend voor orkest maar voor orgel. De openingsverzen 1 t/m 7 kon ik bijvoorbeeld niet weergeven in fortissimo, het moest doorklinken in forte.

Je hoort de majesteit van God en de natuur om je heen met de dieren in samenhang en onze verantwoordelijkheid als mensen daarin. In deel 3 wordt het trager met een treurige klank, die duidt op vergankelijkheid. In de finale klinken eerdere akkoorden nu in D-groot, als een uitspraak: er is een hoopvolle toekomst, God die met Zijn adem onze geest nieuw leven inblaast.'

Wat drijft jou om ermee aan de slag te gaan?

'Ik leef uit die adem! Elke dag met die lof aan God bezig zijn, juist ook in tijden van moeite en zorgen. Voor mij is Psalm 149 een topstuk. Niet voor niets staat boven mijn Toccata: *Allegro spiritoso*, geestdriftig. Het is een niet te bedwingen neiging om iets weer te geven van wat wij als kwetsbare mens van Gods aanwezigheid mogen ervaren. Zijn adem op onze lippen.'

• Marieke van der Giessen-van Velzen

Luisterfragment '4 Miniatures over Psalm 104' en koraalbewerkingen Psalm 22, 118 en 143 op kerkinzoetermeer.nl

IN WOORD EN BEELD

'Psalmen in beeld'

In maart 2004 was er in de Oude Kerk een expositie van moderne, abstracte schilderijen van Anneke Kaai over een aantal psalmen. Bij deze expositie was ook *Psalmen in beeld* verkrijgbaar, een werkelijk prachtig boek met steeds uitleg van het schilderij bij de desbetreffende psalm.

'In de schaduw van de Psalmen'

Tijdens deze drie weken durende expositie werd elke vrijdagavond een thema-avond georganiseerd. Op een van deze avonden kwam Hans Bouma spreken over zijn boek *In de schaduw van de Psalmen*, met tekeningen van Bas Mazur. Hans Bouma schrijft in zijn voorwoord: 'Het gaat om persoonlijke indrukken, die de psalmen bij mij achterlieten.'

Een inspirerend boek.

'Psalmenpalet'

In september 2017 werd er in de Oude Kerk een expositie georganiseerd met schilderijen van Christa Rosier over de psalmen. Christa verloor haar zoon Ephraïm op jonge leeftijd. Tijdens zijn ziekte haalde hij veel steun en kracht uit een aantal psalmen, vooral de psalmen van David. Na zijn overlijden heeft Christa '24 schilderijen bij de psalmen' geschilderd als rouwverwerking. *Psalmenpalet* bevat bij elk psalmschilderij een toelichting van Christa en wordt afgewisseld met een aantal meditatie van onder meer ds. Arie van der Veer, Andries Knevel, Tonneke Bijker, Rikkert Zuiderveld en anderen. Een indrukwekkend en troostrijk boek.

'Bitter en zoet. Zestien psalmen'

Verbeeld, vertaald, belicht door Marcus van Loopik, die vanuit de rijke Joodse traditie de lezer meevoert in de zeggingskracht van de psalm. Een leerhuis in boekvorm. Ook van hem hebben we in de Oude Kerk een indrukwekkende expositie met kleuretsen gehad. Meer werk van hem rondom 'Grafiek en jodendom' is te vinden op zijn website.

• Liesbeth van Daal
EXPOSITIES OUDE KERK

AGENDA

Carillonconcerten

- **6 maart 12.00 uur 'Vlaamse Gheyn en volksnoten'**
Gijsbert Kok – 'Preludes voor beiaard' van Matthias van den Gheyn, afkomstig uit een familie van beroemde klokkengieters, en Vlaamse volksliedjes.
- **11 maart 17.15 uur 'Radar Love' van Golden Earring**
Johan van Oeveren – in het kader van landelijke aandacht voor de spierziekte ALS, overal dit nummer op hetzelfde tijdstip.

KERK MUZIEK

Psalmen door de eeuwen heen

'Iedereen op zijne wijs'

Van gregoriaans tot R&B, van barok tot metal. Wat maakt het zingen van psalmen zo bijzonder? 'Al zingend worden we tijdgenoten van David', schrijft Willem Barnard in *Psalmen door de eeuwen heen*. Psalmen overstijgen het hier en het nu.

In de Joodse traditie zijn de oorspronkelijke melodieën waarop de psalmen gezongen worden helaas verloren gegaan. In de opschriften boven het Psalmboek kom je de aanduidingen nog tegen, maar hoe ze klonken? Voor enkele psalmen zijn van lieverlee speciale melodieën ontstaan, die nog altijd gezongen worden. In de vroegchristelijke kerk werden voluit psalmen gezongen. Door één zanger, later met een kort samen gezongen refrein.

Op verhoogde toon

Niet elke psalmvertaling is geschikt om te zingen. Er ontstonden al vroeg muzikale formules om de psalmteksten op verhoogde toon te reciteren. Soms zelfs meerstemmig. In de anglicaanse traditie is deze manier van zingen bewaard gebleven in de vorm van de *chant*. Net als in de kloosters en kathedraal zingen twee koren elkaar de psalmverzen toe, eindigend met de lofprijzing (doxologie):

'Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest; zoals het was in het begin, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.'

Hagepreken

Tijdens de Reformatie in de zestiende eeuw zijn er voor liturgisch gebruik in protestantse erediensten

parafrazen in rijmvorm gemaakt van de psalmen, vooral bedoeld voor de 'jonge jeugd'! Deze Souterliedekens (*souter* = psalm) werden op gregoriaanse of wereldlijke melodieën geschreven. In die tijd werden in Nederland de psalmen veel gezongen tijdens zogenaamde hagepreken en ook thuis. Met name de vertalingen van Jan Utenhove en Petrus Datheen, die de melodieën van de Franse psalmberijming gebruikte. Omdat Datheen beroemd was als hagepreker en leider sloeg zijn berijming enorm aan. In 1773 werd er een 'nieuwe' berijming van de Geneefse Psalmen ingevoerd. Binnen de protestantse kerken ontstond een grote strijd, waarbij tegelijkertijd zowel de 'oude' berijming *iso-ritmisch* (ieder noot wordt even lang) gezongen werd als de 'nieuwe' berijming *op nieuwe wijze* (zoals oorspronkelijk genoteerd, met afwisselend lange en korte noten). Dat deze strijd niet alleen een religieuze lading had, is door Maarten 't Hart treffend beschreven in het boek *Het psalmenoproer*.

Laat je inspireren

Ook vandaag worden tekstdschrijvers en componisten door de psalmen geïnspireerd. Van 2002 tot 2015 werden door een team van

theologen, dichters, componisten 149 psalmen (Psalm 42 en 43 werden gecombineerd) voorzien van een nieuwe tekst en nieuwe melodie: 'Psalmen voor Nu'. Hierbij is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de muziekbeleving en de taal van de 21e eeuw. In ons huidige Liedboek 2013 zijn er daar ook enkele van opgenomen, naast de 150 uit de bekende Geneefse Psalter en psalmen vanuit de rooms-katholieke, de lutherse en de anglicaanse traditie. Al eeuwenlang zijn de psalmen een inspiratiebron voor tekstdichters en musici. Iedere tijd zoekt naar een manier waarop de psalmen vertolkt kunnen worden, die past bij de religieuze beleving van het moment. Laat je ook eens inspireren door de verschillende manieren waarop de psalmen tot klinken kunnen worden gebracht.

• Arie Vooijs

— Advertenties —

klassieke concerten en zaalverhuur

HERBERG OUDE KERK ZOETERMEER

Dorpsstraat 59, 2712 AD Zoetermeer
E info@herbergoudekerk.nl M 06 8351 0287

WWW.HERBERGOUDEKERK.NL

ichthus boekhandel
bijbels boeken muziek

Dorpsstraat 74 / 2712 AM Zoetermeer / 079-3162081

WWW.ICHTHUSBOEKHANDEL.NL

ONLINE **Passieconcert** zaterdag 6 maart | 20.00 uur met presentatie Bavo-cd

Iddo van der Giessen
vanuit de Goede Herderkerk in Rotterdam

Franck | Widor | Karg-Elert
Parry | Howells | Bach

youtube.com/iddovandergiesen

PERSPECTIEF

In deze vijfde jaargang 2021 van 'Kerk in Zoetermeer' belichten we in de Perspectief-rubriek een uitgekozen tekst uit het wekelijkse leesrooster van Taizé 'Elke dag de Bijbel open' en illustreren dit met een (bijbelse) kunstafbeelding.

Hunkerend bidden

Moge in de dagen van de Messias de rechtvaardige bloeien, de vrede wereldwijd zijn tot de maan niet meer bestaat. Hij zal bevrijden wie arm is en om hulp roept, wie zwak is en geen helper heeft. Psalm 72:7 en 12

Recht en vrede. Wat zijn dit wereldvreemde woorden geworden in een wereld van nepnieuws, nepdemocratie, nepwaarheid. Alsof complottheorieën niet nep zijn. Wat is nog waarheid? In de Veertigdagentijd klinkt op maandag 22 maart een tekst uit een gebed voor de koning. Breid dat uit tot de overheid en voor verantwoordelijke gezagsdragers. Uit die voorbede moet een rechtvaardige samenleving groeien. Waarden en normen worden weer de pijlers van het land. Er komt zegen van. Vrede en voorspoed. Zal het er ooit van komen? In deze Veertigdagentijd klinkt het gebed voor de Messiaanse koning. Wij volgen Jezus, die de weg van de mens is gegaan. Zijn weg is de waarheid, die leidt tot het leven. Tot de vrede, die God voor ogen heeft als Hij ziet en zegt: 'Het is zeer goed!' Wij bidden voor Zijn zaak. Dat Zijn kruis tot zegen zal zijn voor alle mensen. Dat Christus' vrede de schat zal zijn van alle volken. Dat Jezus' gezindheid de leidraad is voor bewindvoerders. Dat Hij het voorbeeld is voor bestuurlijk beleid. Dat maakt dit gebed tot een kritisch begrip voor machthebbers. Welk nationalisme heeft welk recht om talloze levens van de zijnen in te zetten? Welke machthebber heeft welk recht om persoonlijk rijker te worden, als hij zijn dure roeping verzaakt om een betere wereld achter te laten? Regeermacht is de hoge verantwoordelijkheid om verdienstelijk te zijn! In deze wereld van 'koning, keizer, admiraal' leeft een gemeente die bidt voor de hooggeplaatsten. Zij bidt tot haar Koning, die zijn leven heeft ingezet voor de Zijnen in plaats van de Zijnen voor zijn leven. In Christus' koninkrijk zijn er geen ellendigen. Zijn koninkrijk is het vreedrijk, waar alle mensen tot hun recht komen en waar hun geluk bloeit. Hunkerend bidden wij in deze Veertigdagentijd: 'Jezus, Heer, uw koninkrijk, dat moet komen!'

• ds. Kees Wesdorp
PREDIKANT OUDE KERK GEMEENTE

Anna Brazilijska, 'Christus Koning en Verlosser', Bulgaarse moderne icoon, 1999
W theabouwmaniconen.nl

De verhoogde Christus, gekleed in rood (goddelijkheid) en groen (menselijkheid), met links Maria en rechts Johannes de Doper en de Bijbel open bij Johannes 8:12: 'Ik ben het licht voor de wereld.'

LEESROOSTER

Elke dag de Bijbel open

Deze dagelijkse bijbelteksten worden tijdens het middaggebed in Taizé gelezen. De verwijzing geeft een wat langere tekst aan. Het hele leesrooster voor deze maand kunt u downloaden van www.kerkinzoetermeer.nl

ZON. 21 MAART - Johannes 12:23-26
Jezus zegt: Wie zijn leven liefheeft verliest het, maar wie in deze wereld zijn leven haat, behoudt het voor het eeuwige leven.

DO. 25 MAART - Lucas 1:26-38
Maria zei tot de engel: De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.

VR. 26 MAART - Johannes 17:1-11
Jezus bad: Vader, nu is de tijd gekomen, toon nu de grootheid van uw Zoon, dan zal de Zoon uw grootheid tonen en iedereen die u hem gegeven hebt het eeuwige leven schenken.

ZA. 27 MAART - Jesaja 55:10-11
De Heer zegt: Zoals regen of sneeuw neerdaalt uit de hemel en daarheen niet terugkeert zonder eerst de aarde te doordrenken en haar te bevruchten – zo geldt dit ook voor het woord dat voortkomt uit mijn mond: het keert niet vruchteloos naar mij terug.

ZON. 28 MAART - Marcus 11:1-10
PALMZONDAG
Jezus trok Jeruzalem in, en allen die voor hem uit liepen of achter hem aan kwamen, riepen: Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer. Gezegend het komende koninkrijk.

MA. 22 MAART - Psalm 72
Moge in de dagen van de Messias de rechtvaardige bloeien, de vrede wereldwijd zijn tot de maan niet meer bestaat. Hij zal bevrijden wie arm is en om hulp roept, wie zwak is en geen helper heeft.

DI. 23 MAART - 1 Korintiërs 2:1-9
Paulus schreef: Toen ik kwam om u het geheim van God te verkondigen, beschikte ik niet over uitzonderlijke welsprekendheid of wijsheid. Ik had besloten u geen andere kennis te brengen dan die over Jezus Christus – de gekruisigde.

WO. 24 MAART - Johannes 5:19-24
Jezus zegt: Zoals de Vader doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend wie hij wil.

Zie voor de pdf van de hele maand januari www.kerkinzoetermeer.nl

KLOOSTERRITME

Biddend leven met de psalmen

IMPRESSIE • In het klooster draait het leven om het met aandacht zingen en reciteren van de psalmen. Wie weleens met ons is meegegaan naar Abdij Koningshoeven, heeft dat ervaren en meegemaakt.

'De psalmen nemen een grote plaats in bij onze gebeden. Gedurende twee weken zingen we alle psalmen. Daarvoor geldt een psalmrooster, dat altijd begint op de zondag', staat te lezen op de website van de abdij.

Psalmen, het zijn liederen die wij hebben leren liefhebben. Liederen die helpen om christen te zijn. Liederen die we (opnieuw) ontdekt hebben in de abdij.

Om kwart over vier in de ochtend als het nog donker is, verwelkomen de broeders zingend en biddend de nieuwe dag. Indrukwekkend om daar bij te mogen zijn, het mooiste moment van de dag. Daarna volgen in een vast ritme over de dag verspreid nog zes gebedsmomenten, afgewisseld met werken en studeren, onder andere de *lectio divina*, de Bijbel biddend lezen. In de abdij worden de Psalmen in de vertaling van Ida Gerhardt en

Marie van der Zeyde gebruikt. Als wij met een groep in de abdij verblijven gebruiken we ook andere vertalingen, die van Huub Oosterhuis, Piet Thomas, Lloyd Haft, de Nieuwe Bijbelvertaling en meer.

De regelmaat, de herhaling, geeft rust en verdieping van het geloofsleven. Als gast wordt er van je verwacht om in ieder geval een deel van de diensten bij te wonen. Het is steeds een bijzondere ervaring om mee te maken. Iets wat je ook meeneemt naar je leven thuis. Die herhaling komt bij je binnen en betreft je bij wat er in de psalmen bezongen wordt.

Het hele leven met alle emoties komt er immers in terug: verdriet, rouw, vreugde, boosheid, onzekerheid, angst, vertrouwen. 'God, waar bent u', roept de psalmdichter uit, 'waarom overkomt mij dit.' En hij klaagt God aan. Ook dat. Maar er is altijd een 'en toch ...'.

Want God, 'Ik ben', is er en tot Hem kun je je wenden. Haar liefdevolle armen ontfermen zich over je. De broeders ervaren dit ook zo. Ook zij hebben hun doden moeten begraven. Ieder jaar worden de zeven broeders uit Tibhirine in Algerije herdacht, die door vijandige militieën zijn omgebracht. We kennen misschien die film die daarover gaat: 'Des hommes et des dieux'.

In het Atlasbos naast het klooster staat een gedenkteken voor hen met hun namen. Daarop staat de indrukwekkende zin:

'Monniken zijn als bomen die 's nachts in stilte bestaan en ervoor zorgen dat wij weer zuivere lucht kunnen ademen.'

Bidden en zingen en ademen zijn één. De Geest heeft een toegangsweg tot jouw geest. Een frisse bries. In de nacht wordt het licht geboren. We moeten hierbij denken aan het laatste couplet van Lied 650, waar Willem Barnard dicht:

'Al gij die God bemint en op zijn goedheid wacht, de oogst ruist in de wind als psalmen in de nacht.'

• Marga Schipper en Hans van der Bilt

Interesse? Informatie voor een kloosterweekend na coronatijd
T (079) 361 20 22 E [hvdvilt@ziggo.nl](mailto:hvdbilt@ziggo.nl)

Een psalm die mij altijd wel aanspreekt en ontroert is Psalm 43:4 (oude berijming): 'Dan ga ik op tot Gods altaren, tot God, mijn God, de bron van vreugde; dan zal ik, juichend, stem en snaren ten roem van Zijne goedheid paren, die, na kortstondig ongeneugt, mij eindeloos verheugt.' Een psalm die vaak bij uitvaarten wordt gezongen (toen dat nog mocht) en daarmee troost biedt dat we dan mogen leven in eeuwige vreugde. Wat zal het fijn zijn als we straks weer onze stemmen 'juichend kunnen paren'. Het bijzinnetje 'na kortstondig ongeneugt' plaatst de ellende en het lijden in deze wereld in een eeuwigheidsperspectief. Dat vind ik heel troostvol.

Psalm 121 is een psalm die al mijn hele leven met mij mee gaat, al sinds de tijd dat ik opgroeide en mijn vader dit regelmatig aan tafel las. Hoewel we in ons land geen bergen hebben, vind ik het begin al zo mooi beeldend geschreven: 'Ik hef mijn ogen op naar de bergen, van waar komt mijn hulp?' Het mooiste vind ik: 'De Heer is je wachter, de schaduw aan je rechterhand.' God is niet altijd merkbaar in mijn leven, maar toch ... een schaduw naast mij. Het geeft mij een gevoel van geborgenheid en het ontroert mij steeds weer als ik deze psalm hoor of lees.

UITGELEZEN

Zachte ogen en een mild hart

De persoonlijke vragen van theologe Claartje Kruijff (1971) zijn in coronatijd nog indringender: Hoe leer ik steviger staan? Waar val ik op terug? In 2017 was zij Theoloog des Vaderlands. In die publieke rol twijfelde ze al snel over eigen kennis en kunde. Juist door daarover open te zijn kwam het tot een goed gesprek. Zo ontdekte ze een tegenstrijdigheid: juist je kwetsbaarheid blijkt je fundament, het maakt je toegankelijk voor anderen. Haar boodschap is dan ook: Weet van eigen fouten en falen. Wees eerlijk over zowel wel als wee in plaats van je prestaties, goede eigenschappen en sterke punten te benoemen. Het maakt je menselijker en zegt meer over wat je echt kunt. Daarnaast is van belang is dat je jouw eigen kleine verhaal laat openbreken door anderen. Dat zorgt voor verrassing over iets dat je uit jezelf nooit zult doen. Durf je je toe te vertrouwen aan anderen en aan het leven zoals het komt? Kruijffs derde pijler om stevig te staan is: zorg dragen voor geborgenheid. Je kunt anderen zien als concurrent en bedreiging en hen beoordelen en veroordelen. Juist deze tijd is een tijd van oordelen, zie de sociale media. Kruijff

pleit voor zachte ogen en een mild hart. Kijk naar jezelf: hoe is het om met mij te leven? Kijk naar de ander: hoe is het om jou te zijn? Zo leren kijken vraagt om tijd en ruimte, maar ook om inspiratiebronnen. Kruijff schrijft over haar bronnen. Ze leest de brieven uit Indië van haar grootmoeder. Ze kijkt en luistert naar haar buurvrouw van honderd, door het leven beproefd en geoefend. Ze wordt geïnspireerd door gedichten. Met anderen leest ze bijbelverhalen. Die verschillende bronnen helpen haar om sterker te staan. Dit boek is een zeer persoonlijke zoektocht naar een krachtiger levenshouding, maar het maakt tegelijk overtuigend duidelijk dat die nooit slaagt zonder de hulp en inbreng van anderen uit heden en verleden.

• Joke Westerhof

Claartje Kruijff, 'Stevig staan in een kwetsbare wereld. Het belang van een krachtige levenshouding', 2020, Amsterdam: Ambo/Anthos, € 18,95

PHOTO'S
by Leonie

info@photosbyleonie.nl
06-526 300 48
www.photosbyleonie.nl

Redactie.AMG

JOURNALISTIEK BUREAU

A.M. van der Giessen-van Velzen
(079) 3 522 519 · Redactie.AMG@online.nl

Advertenties